

Î N C H E I E R E

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Maria Mortu,
în cauza civilă la cererea înaintată de Maria Mortu către Eugenia Vanghelescu,
intervenienți accesorii notarul public Alexandru Mișcenco, Petru Vanghelescu și
Galina Prihodico cu privire la recunoașterea nulității parțiale a actului juridic și
recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune asupra imobilului,

împotriva deciziei din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost
admisă cererea de apel depusă de Eugenia Vanghelescu, prin intermediul avocatului
Vasile Albu, fiind casată hotărârea din 27 iunie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul
Leova, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 25 septembrie 2014, Maria Mortu a depus cerere de chemare în judecată către
Eugenia Vanghelescu cu privire la recunoașterea nulității parțiale a contractului de
donație.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 05 februarie 1997, mama sa Ana
Vanghelescu care a decedat la 01 aprilie 1997, i-a lăsat testament pe toată averea,
inclusiv pe casa de locuit, situată în satul Ceadâr, raionul Leova. După decesul mamei
sale, a primit de la notar certificatul de moștenitor pe cota de teren echivalent care i-
a aparținut mamei cu suprafața de 1,71 ha, care a fost înregistrat la OCT Leova la 04
februarie 2014 sub nr. XXXX și i s-a atribuit nr. cadastral XXXX. Reclamanta nu a
perfectat certificatul de moștenitor din lipsa de finanțe, astfel că toată casa cu
construcțiile accesorii și lotul aferent casei de locuit au rămas în continuare
înregistrate la OCT pe numele tatălui, Vasile Vanghelescu, cu toate că ultimul nu a
perfectat certificatul de moștenitor legal, după decesul mamei reclamantei pe cota
parte din averea ce i-a aparținut acesteia până la deces.

La 17 iunie 2013, a decedat tatăl său, Vanghelescu Vasile, iar peste un timp, din
discuția cu primarul satului, a aflat că acesta a înregistrat căsătoria cu pârâta,
donându-i ultimei toată averea ce era înregistrată pe numele lui. Consideră
reclamanta, că acceptând succesiunea după decesul mamei pe cota de teren, în mod
automat a acceptat moștenirea și pe ½ cotă-parte a casei de locuit și a terenului

aferent casei, ceea ce i-a explicat și notarul, iar tatăl său, știind despre existența testamentului, nu avea dreptul să doneze cota-parte din casa de locuit ce aparține mamei.

Astfel, în prezent nu poate perfecta certificatul de moștenitor pe restul averii, deoarece casa și terenul aferent au fost donate, iar pârâta refuză benevol să-i întoarcă cotă-parte din casă ce-i aparține ca moștenitor testamentar.

Încercările reclamantei de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară nu s-au soldat succes.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat recunoașterea nulității a ½ din contractul de donație nr. 3413 din 31 mai 2010, prin care Vasile Vanghelescu a donat Eugeniei Vanghelescu casa de locuit cu suprafața de 62,0 m², cu nr. cadastral XXXX, cu construcții accesorii cu nr. cadastrale XXXX cu suprafața 12,8 m² și XXXX cu suprafața de 28,0 m² și terenul pentru construcții cu suprafața de 0,2241 ha, cu nr. cadastral XXXX, amplasate în satul Ceadâr, raionul Leova.

Ulterior, în cadrul judecării cauzei, la 13 octombrie 2015, reclamanta Maria Mortu a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat suplimentar recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune la ½ din casa de locuit cu suprafața de 62,0 m², cu nr. cadastral XXXX cu construcții accesorii cu nr. cadastrale XXXX cu suprafața 12,8 m² și XXXX cu suprafața de 28,0 m² și terenul pentru construcții cu suprafața de 0,2241 ha, cu nr. cadastral XXXX, amplasate în satul Ceadâr, raionul Leova, încasarea de la Eugenia Vanghelescu a cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat în mărime de 200 lei și asistență juridică în mărime de 3200 lei.

Prin încheierea din 12 mai 2015 a Judecătoriei Leova, în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului a fost introdus în proces notarul public Alexandru Mișcenco.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2015 a Judecătoriei Leova, acțiunea a fost admisă. S-a recunoscut nulitatea a ½ cotă-parte din imobilul specificat în contractul nr. 3413 din 31 mai 2010, întocmit de Vasile Vanghelescu în favoarea Eugeniei Vanghelescu de donație a imobilului situat în satul Ceadâr, raionul Leova, format din terenul pentru construcții cu nr. cadastral XXXX cu suprafața de 0,2242 ha, casa de locuit individuală cu suprafața de 62,0 m², cu nr. cadastral XXXX, cu construcții accesorii, inclusiv cu numerele cadastrale XXXX cu suprafața de 12,8 m² și nr. cadastral XXXX cu suprafața de 28,0 m². S-a recunoscut după Maria Mortu dreptul de proprietate prin succesiune la ½ cotă-parte din imobilul și terenul pentru construcții cu nr. cadastral XXXX, cu suprafața 0,2242 ha, casa de locuit individuală cu suprafața de 62,0 m², cu nr. cadastral XXXX, cu construcții accesorii, inclusiv cu numerele cadastrale XXXX cu suprafața de 12,8 m² și nr. cadastral XXXX cu suprafața de 28,0 m², amplasate în satul Ceadâr, raionul Leova. S-au încasat de la Eugenia Vanghelescu în beneficiul Mariei Mortu cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 200 lei și asistență juridică în mărime de 3 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Eugenia Vanghelescu a contestat-o cu apel.

Prin decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Cahul, s-a respins apelul declarat de Eugenia Vanghelescu și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Leova din 08 decembrie 2015.

Prin decizia din 09 noiembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Eugenia Vanghelescu, prin intermediul avocatului Vasile Albu,

casată decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Cahul, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecatori.

Prin decizia din 20 decembrie 2016 a Curții de Apel Cahul, s-a admis apelul declarat de Eugenia Vanghelescu, s-a casat hotărârea Judecătoriei Leova din 08 decembrie 2015, cauza fiind restituită spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 27 iunie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Maria Mortu către Eugenia Vanghelescu, intervenienți accesorii notarul Alexandru Mișcenco, Petru Vanghelescu și Galina Prihodico cu privire la recunoașterea nulității parțiale a actului juridic și recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune asupra imobilului. S-a recunoscut nulitatea a ½ din contractul de donație nr.3413 din 31 mai 2010, întocmit de Vasile Vanghelescu, prin care acesta a donat cet. Eugenia Vanghelescu imobilul situat în r-nul Leova, sat. Ceadâr, format din: terenul pentru construcții cu suprafața de 0,2242 ha cu numărul cadastral XXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 62 m² cu numărul cadastral XXXX, construcția accesorie cu suprafața de 12,8 m² cu numărul cadastral XXXX și construcția accesorie cu suprafața de 28,0 m² cu numărul cadastral XXXX. S-a recunoscut după cet. Maria Mortu dreptul de proprietate prin succesiune asupra a ½ cotă parte din imobilul situat în r-nul Leova, sat. Ceadâr, format din: terenul pentru construcții cu suprafața de 0,2242 ha cu numărul cadastral XXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 62 m² cu numărul cadastral XXXX, construcția accesorie cu suprafața de 12,8 m² cu numărul cadastral XXXX și construcția accesorie cu suprafața de 28,0 m² cu numărul cadastral XXXX. S-au încasat de la Eugenia Vanghelescu în beneficiul Mariei Mortu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 (trei mii) lei și cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 200 (două sute) lei, iar în total suma de 3200 (trei mii două sute) lei.

Prin decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat, a fost admisă cererea de apel depusă de Eugenia Vanghelescu, prin intermediul avocatului Vasile Albu, fiind casată hotărârea din 27 iunie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. S-a încasat de la Maria Mortu în beneficiul Eugeniei Vanghelescu suma de 8845,92 (opt mii opt sute patruzeci și cinci,92) lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, Maria Mortu nu a intrat în posesia moștenirii în baza testamentului în termenul de șase luni prevăzut de art. 581 din Codul civil (în redacția anului 1964). Concomitent s-a reținut că Maria Mortu, ca moștenitor legal, după aproape doi ani de la decesul mamei sale, a primit certificatul asupra bunurilor succesoriale terenul cu suprafața de 1,71 ha. (f.d.8, vol.1) Astfel, cele menționate deduc că, intimata Maria Mortu a optat pentru vocația de moștenitor legal în detrimentul vocației de moștenitor testamentar. Prin urmare invocarea de către intimată a dreptului său de moștenitor în baza testamentului din 05 februarie 1997 (f.d.7, vol.1), este absolut neîntemeiată, în condițiile în care dânsa nu a acceptat moștenirea testamentară în termenul de 6 luni de la data deschiderii, după decesul mamei sale, Ana Vanghelescu. Cu atât mai mult că, testamentul a fost semnat nu de Vanghelescu Ana Gheorghe, care este indicată în conținutul testamentului, ci de către Vanghelescu Ana Gheorghe. Prin urmare actul dat nu poate fi reținut ca probă.

La 09 august 2019, Maria Mortu a contestat cu recurs decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată, precum și faptul că instanța de apel a examinat cauza superficial.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 15 octombrie 2019, Eugenia Vanghelescu, prin intermediul avocatului Vasile Albu, a depus referință la cererea de recurs, solicitând să fie considerat recursul ca fiind inadmisibil.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Mortu, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 23 mai 2019 și expediată participanților la proces la 11 iunie 2019 (f.d. 185, vol. II), fiind recepționată de către recurentă la 19 iunie 2019 (f.d. 187, vol. II). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat a fost înregistrat la 09 august 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură

civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Maria Mortu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Maria Mortu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova